

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ: ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

матеріали
V Міжнародної науково-практичної конференції

6 листопада 2025 р.
м. Львів

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ “ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ”
ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА “ІНСТИТУТ РЕГІОНАЛЬНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
імені МАР’ЯНА ДОЛІШНЬОГО НАН УКРАЇНИ”
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ВРОЦЛАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА БІЗНЕСУ (ПОЛЬЩА)
ВИЩА БАНКІВСЬКА ШКОЛА, м. Познань (ПОЛЬЩА)
ЖЕШУВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ, м. Жешув (ПОЛЬЩА)
ВИЩА ШКОЛА ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА АДМІНІСТРУВАННЯ,
м. Люблін (ПОЛЬЩА)

Wyższa Szkoła
Przedsiębiorczości
i Administracji

МАТЕРІАЛИ

V Міжнародної науково-практичної конференції

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ: ПРІОРИТЕТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

присвяченої 210-ій річниці заснування
Львівського торговельно-економічного університету

6 листопада 2025 р.
м. Львів

того, банки активно оптимізують кредитні портфелі, здійснюють списання проблемних кредитів, що сприяє покращенню загальної якості кредитного портфеля. Завдяки сучасним методам аналізу та моніторингу банк може своєчасно виявляти потенційно проблемні кредити та вживати заходів для мінімізації втрат. Ефективна кредитна політика також підвищує довіру вкладників і регуляторів, сприяє розвитку довгострокових відносин із клієнтами та підтримує конкурентоспроможність банку на ринку. Урахування змін законодавства та фінансових тенденцій дозволяє банку адаптувати стратегію кредитування до динамічних умов економіки.

Незважаючи на значні виклики, банківська система України зуміла зберегти відносну стійкість та спроможність виконувати основні функції. Це стало можливим завдяки вираженій монетарній політиці НБУ, регуляторним рішенням та ефективному застосуванню локальних антикризових механізмів.

Список використаних джерел:

1. Венглюк, А., & Батрак, О. Вплив невизначеності на кредитну політику банків: теоретичний аналіз. Економіка та суспільство. № 61. 2024. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-83> (дата звернення: 10.09.2025 р.).
2. Огляд банківського сектору, листопад 2025 року. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/oglyad-bankivskogo-sektoru-listopad-2025-roku> (дата звернення: 10.09.2025 р.).
3. Національний банк відновлює окремі вимоги щодо оцінки банками кредитного ризику, підготовки планів відновлення діяльності, побудови системи управління ризиками. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-vidnovlyuye-okremi-vimogi-schodo-otsinki-bankami-kreditnogo-riziku-pidgotovki-planiv-vidnovlennya-diynalnosti-pobudovi-sistemi-upravlinnya-rizikami> (дата звернення: 10.10.2025 р.).
4. Наглядова статистика НБУ: основні показники банківської діяльності. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/supervision-statist> (дата звернення: 11.10.2025 р.).

МОНЕТАРНА ТРАНСМІСІЯ В УМОВАХ ВИСОКОЇ ІНФЛЯЦІЇ

*Гасій О. В., к.е.н., доцент,
доцент кафедри фінансів та банківської справи,
Шевченко В. В., бакалавр,
спеціальність “Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок”,
ОПП “Фінанси, банківська справа та страхування”
Полтавський університет економіки і торгівлі*

Висока інфляція послаблює традиційні механізми впливу ключової ставки Національного банку України на вартість кредитних ресурсів, обсяги інвестицій і споживчу активність, що ускладнює реалізацію цілей монетарної політики. Дослідження реакції грошового ринку України на зміни ставки дозволяє оцінити ефективність монетарних механізмів та визначити напрями стабілізації економіки й

цінової динаміки.

У науковій літературі механізм монетарної трансмісії розглядається як сукупність інструментів, методів і процесів, які забезпечують передачу імпульсів монетарної політики від змін ключової ставки центрального банку до економічної активності, попиту, пропозиції, інвестицій та інфляційних очікувань [1]. Тобто, монетарна трансмісія являє собою процес передавання впливу грошово-кредитної політики центрального банку на економічні змінні, зокрема споживчий попит, інвестиційну активність, обсяги виробництва та рівень цін, через різні канали, такі як процентна ставка, кредитування, канал вартості активів, очікування ринку та валютний курс (табл. 1) [2].

Таблиця 1

Канали монетарної трансмісії

Канал	Вплив стимулюючої політики ЦБ [3]	Ефективність в Україні	Пояснення за [4, 5]
Процентний	$M \uparrow - r \downarrow - I \uparrow - AD \uparrow - Y \uparrow$, де r – короткострокові ставки, I – інвестиції, AD – сукупний попит, Y – виробництво	Обмежена ефективність у періоди високої інфляції	Рівень строкових заощаджень населення становить лише 5% ВВП
Кредитний	$M \uparrow - R \uparrow - L \uparrow - I \uparrow - Y \uparrow$, де R – резерви банків, L – обсяг кредитування	Обмежена ефективність у періоди високої інфляції	менше 10% ВВП, з якого біля третини діє завдяки урядовим субсидіям
Канал вартості активів	$M \uparrow - P_e \uparrow - q \uparrow - I \uparrow - Y \uparrow$, де P_e – курс, q – співвідношення між ринковою вартістю активів фірми та витратами на їх заміщення	Висока чутливість до змін грошово-кредитної політики	Обсяг розміщення ОВДП залежить не від вартості внутрішніх запозичень, а від оборонних потреб
Валютний курс	$M \downarrow - r \uparrow - E \uparrow - NX \downarrow - Y \downarrow$, де NX – обсяг чистого експорту, E – вартість депозитів в нац. валюті	Вплив на ціни імпортованих товарів та інфляційні очікування	Регулюється валютними інтервенціями НБУ, а не ринковими операціями на валютному ринку, є пільгове валютне фінансування і не користується зовнішніми ринками капіталу

Джерело: узагальнено авторами за [1, 2, 3, 4, 5, 6]

Ефективність монетарної трансмісії визначається структурою фінансового ринку та реакціями економічних агентів. В умовах високої інфляції процентний канал втрачає дієвість, адже реальна вартість кредитів і заощаджень швидко змінюється, а очікування ринку адаптуються до зростання цін. Це зумовлює часові затримки, коли зміни ключової ставки не миттєво відображаються на обсягах кредитування та споживчому попиті, що ускладнює прогнозування наслідків монетарних рішень.

Кредитний канал також послаблюється: банки підвищують відсоткові ставки та вимоги до позичальників через зростання ризиків, що зменшує доступність фінансування і стримує інвестиційну та споживчу активність. Таким чином

банківська система не лише передає монетарні імпульси, а й може посилювати або пом'якшувати наслідки інфляції.

Канал вартості активів набуває особливого значення в періоди фінансової нестабільності. Зміни монетарної політики впливають на ціни цінних паперів, нерухомості та інших активів, що відображається на рівні добробуту населення та їхній схильності до споживання й інвестування.

Канал вартості активів набуває особливого значення в періоди фінансової нестабільності. Зміни монетарної політики впливають на ціни цінних паперів, нерухомості та інших активів, що відображається на рівні добробуту населення та їхній схильності до споживання й інвестування.

Важливим елементом механізму монетарної трансмісії є часовий лаг між зміною ключової ставки та реакцією реального сектору економіки. Повний вплив монетарних рішень проявляється лише через кілька місяців. Тому центральний банк має враховувати інфляційні очікування та поточну макроекономічну динаміку під час прийняття важливих рішень.

Отже, високі темпи інфляції не лише знижують ефективність традиційних каналів монетарної трансмісії, але й актуалізують потребу у вдосконаленні підходів до прогнозування та оцінювання результативності монетарної політики. У цих умовах стратегічним завданням центрального банку має стати стимулювання кредитної активності та інвестування, спрямованих на розширення внутрішнього виробництва й збалансування товарної пропозиції на національному ринку.

Список використаних джерел:

1. Дудко Д. Концептуальні засади механізму трансмісії процентних ставок в період структурних шоків. *Соціальний розвиток: економіко-правові проблеми*. 2025. № 4. URL: <https://www.eu-scientists.com/index.php/sdel/article/view/156/150>
2. Дзюблук О. В. Особливості монетарної трансмісії в Україні в умовах воєнного стану. 2025. URL: <https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/54821/1/Дзюблук%20-%20Особливості%20монетарної%20трансмісії%20в%20Україні%20в%20умовах%20воєнного%20стану.pdf>
3. Кузан О. Трансмісійний механізм та альтернативні режими грошово-кредитної політики в Україні. *Формування ринкової економіки*. 2024. Вип. 52. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/economics/article/view/4570/5089>
4. Данилишин Б. Про таргетаризм, таргетерів і Україну. 2025. URL: <https://interfax.com.ua/news/blog/1103861.html> ; Банки в плюсі, економіка в мінусі. Що не так з обліковою ставкою НБУ. 2025. URL: <https://www.dsnews.ua/ukr/blog/banki-v-plyusi-ekonomika-v-minusi-shcho-ne-tak-z-oblikovoyu-stavkoyu-nbu-24102025-530877>
5. Левченко Л. В., Гасій О. В. Моніторинг діяльності національного банку України в умовах економічної нестабільності. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі*. 2017. № 1 (79). С. 121-129.